

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egycs szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőökre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra cizmeve Turócszentmártonba küldendők.

— Hirdetések legutóbbabban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetések — eredeti árkban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyiltér soronként 40 fillér.

A vajda megszólalt.

Mudrony Pál, a tót nemzetiségi tülzök vezére és mindenesetben a legképzettebb és szambavehetőbb vezérembere is hallatja szavát a polfikai válság alkalmából. Politikai nézetait a saját lapjában, a turócszentmártoni Náródnie Novinyban teszi közzé „Ne forgasatok fel” czím alatt.

Ebben a többi között ezeket mondja: Országgyűléstünk különböző pártjai — a nemzetiségi pártot kivéve — vigan usznak az 1848. évi törvények szellemében árkjában. S vajjon minő szellem volt az?

Feljethetetlen Sládkovics Andrásunk a többi között következőképen enekelte meg azt a szellemet „Elzengtek eneket a szabad hazáról” czímű jeles költeményében:

*Mi lengte át én lélkemet?
A szellem rab — a test szabad!
Fogyoly a tót — a szabad ember!
Nép, mely nevet nem érdemel!
Need? Besszel? És hol az iskolát?
Hazádban idegen szellem csupán!
Szabad vagy beköbön lehát!
Szégyen beszélned — zengni árulást!
Annak, aki szelöt ölet, te, lóm,
Baromnál nem vagy ime más!*

Vagy nem így volt? Hiszen a magyaroknak Magyarországon, akik elég hátrak voltak a nepet a nem magyar nemzetiségek egyenjogúsítása tekintetében a magyar országgyűléshez fölterjesztendő petíciók felöl meggyözni, akasztófákat állítottak föl. Az 1848. évi törvények szelleme ez volt: Magyarországon csakis a magyar tekintetik egyenjogú polgárnak, vagy az olyan nem magyar, aki magyarrá akar lenni. Más polgárt nem ismer Magyarországon.

Innen származtak a nem magyar nemzetiségek harcain a magyarokkal való egyenjogúsítgaskis elismerésért. Innen datálódik az, hogy a márczius 15-iki ünnepepelyt a nem magyar nemzetiségek nem szívesen tartják be,

mert ez, a nem magyarok agyontiprásának ünneplése Magyarországon. Habár más oldalról tekintve, a jobbgáyság föl szabadulásának ünnepe ez, avagy, miként Sládkovics találóan zengi: „A szellem rab, a test szabad!” Mint ember egyenjogú vagy, mint nem magyar, nem létezhet Magyarországon.

S vajjon kívánta-e ezt 1848-ban a magyar nemzetiség? Kivánták-e ezt a tősgyökeres magyarok?

Nem. Tősgyökeres, valódi magyar sohase kívánta ezt. Hiszen a magyar már akkor 990 esztendeig őszinte egyetertésben élt a nem magyar nemzetiségek polgáraival anélkül, hogy rájuk akarta volna erőszakolni a saját nyelvet. Akkor is erős áram keletkezett az erőszakos magyarosítás ellen, mely árrammal az élen gróf Széchenyi István, a magyarság leghatalmasabb ébresztője állott. Ez az igazságos férfi nyilant hirdette, hogy a magyaroknak meg kell elégedniük azzal, hogy ök viszik a vezérserepet Magyarországon. A magyaroknak már ez a vezérszerepe sok nem magyart rábir arra, hogy önként, minden nyomás nélkül megmagyarosodjanak, aminek a magyarok örülhetnek; de az ő nem magyar nemzetiségük elhagyására kényszeríteni öket, ezt bűnnek hirdette.

Ez ellen a valóban magyar irány ellen állást foglaltak a nem gyökeres magyarok, nevezetesen a turóczmegyei Kosut faluból származó Kossuth Lajos. És Kossuth Lajos az ősszes nem magyarok kiirtására törekvő irányba, kivált a nem gyökeres magyarok segítségével, többséget nyert. És ez az irány sodorta hazánkat az alkotmány feldöntésére 1848—49-ben.

Igy bekövetkezett a germanizáció ideje az 1848—1860. években, melyekben az ősszes nemzetiségek Magyarországon, maguk a magyarok is, ki voltak téve az elnémetesítés kísérletének.

Ekkor az ősszes nemzetiségek Magyarországon látták, hogy közös erővel kell védekezniök az elnémetesítés ellen. És maguk a

magyarok is hirdették a nemzetiségek egyenjogúsítgaskisát. Mert hiszen, hogy okultak rajta, hogy a magyarországbeli nemzetiségek nem üthetik egymást, mivelhogy ezzel csak a németek malmára hajtáná a vizet.

S az ősszes magyarországbeli nemzetiségek eme egyesült erejének sikerült Magyarországtól a germanizációt elhárítani és a haza alkotmányosságát visszaszerezni. Azonban amit egyesült erővel kivivtunk, nevezetesen a nemzetiségek egyenjogúsításáról szelöt is, azt Kossuth Lajos irányba Széchenyi István gróf irányával szemben újból feldöntött törekedtek, mert amazok megint nem hallgatják a valódi, tősgyökeres és igazságos magyarok szellemét, de az 1848. év szerencsétlen szellemét akarják életbe léptetni.

Igy az ellenzék koalíciójának, valamint az ugynevezett szabadelvű pártnak ugyanaz a jelszava van: a nem magyarokat megölni Magyarországon s csak a tiszta magyarokat, vagy magyarokká válni akaró nem magyarokat túmni meg.

Ezt a jelszót az ellenzék koalíciója nem is tagadja; a szabadelvű párt pedig, amely még annyira-mennyire tekintettel van a koránra, más utakon ugyan, de ugyanazt a czélt óhajtja elérni.

Hiszen abban a tekintetben nincs már különbség az ellenzék koalíciója és a szabadelvű párt között, hogy a nemzetiségek egyenjogúságáról érthetően kifejezett elvnek, miszerint a magyar éppoly nemzetiség Magyarországon, akarcsak a tót, a szerb, a román stb. és hogy csakis mindezek a nemzetiségek együttvéve képezik a magyar nemzetet, nincsen értéke, és hogy a magyar nem magyar nemzetiség, hanem magyar nemzet. At a valóságban a szabadelvű párt sem ism. el már a nemzetiségek egyenjogúságáról hozott törvényt. Meg csak annyiban van különbség az ellenzék koalíció és a szabadelvű párt között, hogy amik egyenesen felügysztenni akarja a nemzetiségi törvényt s emez nem

T A R C S A .

Karlsbad.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Írta: dr. Lax Adolf.

Meg jömrán meg sem kezdődött az évad s már vagy 14000 fűrűdöndég tapossa Karlsbad aszfaltját, mássza hegyeit, sétálgat a kollonádon, megtölti a kávéházakat, vendéglőket, siet az üzletekbe, zsong-bong az utcákon, tereken.

Reggeli 6 órakor már minden forrás meg is szállja, kiki kezében tartja a „serleget” s bus regnázóival nézi végig a kützők végtelen sorát, mely őt a 200 gramm „Sprudel”, vagy „Mühlbrunn” kütizésében meg fogja előzni. A sort megbontani hiábavaló erőlködés, nem mozdulnak a láncszemek se jobbra, se balra, hanem lassu tempóban halad a tömeg a forrásig, ahol a serleget szájonkabatos, felér keztys darabont veszi át nyajás udvariassággal, átnyújtja egy lépéssel lejjebb álló fekete szoknyás, felér kötnyes leánykának, ez pedig a nála lejjebb álló, hason egyenruhába öltözött fiatal, csinos kisaszonnyak, aki végre a serleget a forrás mellett levő leánykának adja át. A túlóladalon posztrozott leányok megfordított sorrendben adják a serleget kézzel-köszö, hogy azt az utolsó „felső” kisaszonny barátságos meleylyal kézbesítse a títrelommal várakozónak. Sietve halad el az ember a szakmákkal és elvegyül az óriási tömegbe s nagy gyávazva szűreslöt a „drága” csodavizet.

Ivás közben az ember megragadja az alkalmat,

hogy bajtársai közt körülnézzen, azokat megfigyelje. Ez már magában véve is oly élvezet, hogy pusztán e miatt is érdemes e világtúrdót felkeresni. Mintha azért jöttek volna, hogy egy új babeli tornyot építsenek. Nincs az a nyelv, az az idioma, mely nem volna itt képviselve. Németül, angolul, olaszul, francziául, spanyolul, törökül, görögül, eszlül, oroszul s tudom is én, meg hány más nyelven beszéltek lehet hallani, de az ember később érdeketlenül válik e hangok iránt, mindegy neki, akárminő nyelvet üti meg a fillét. De mit is mondom! Érzéketlen! Ez eszlados, amint azt önmagamon tapasztaltam. „Jó reggelt urambátyám!” hallom hátam mögött és az öröm lemele sugara hajtja át egész lényemet. Önkéntelenül megfordulok s lene előttem áll két magyar paraszti, mindkettő egyenes, mint a jegenyenyő. Az egyik — a fiatalabb — egészszétöl duzzadt arezezal, éven szájjához emeli poharát s meleg tartalmát — a 3° Pelsen-quelett — egy hájtásra megissza.

— Fene német találnám, — mondja — a kutya öblítse ki vele száját! — s odanyújtja az üres poharat az idősebbiknek. Ez meg jól mulat öccse savanyú ábrázóján.

Az öregebb a beteg, meglátszik ez sárga arezörében de bajt könnyen viseli; kedelye derült, tartása egyenes s kék, magyar nadrágra megfeszült lábszárán. Jömránban is lehetett, mert diónagyúságu ezüst gombok díszítették dolmányát, melyet az öreg hetykén viselt.

Karlsbad valódi világtúrdó, ezt tanúsítja minden intézménye. Az utcák, terek, sétányok csak úgy csil-

lognak a tisztaságtól; a folytonos öntözés és söprés a por képződését lehetetlenné teszi. A hegyekre vezető számtalan uti makadamizálva van, minden 100 lépésnél tölzökötölt tábla, vagy a mértőldekre terjedő sétányokon mindenki azonnal tájékozódik. Mindenütt gondskodva van arról, hogy az ember pihenessen és ha megéhezik, jóllakasson. Mindenütt a legnagyobb udvariassággal találkozik, legyen ez városi hivatal, pósta, színház, vendéglő, vagy — házmaster.

A lakások tiszták, kényelmesek s aránylag olcsók.

Az egész város villányosan van kivilágítva s este gyönyörű látványt nyújt a vaktói fényben uszó „alte és neue Wiese” nevű city, ahol milliókat érő díszárak, ékszeres, valódi mültárnyak, a festészet és szobrászat remekei vannak felhalmozva az egymás mellett levő üzletekben.

Szórakozásról bőven van gondskodva. Színház, hangversenyek, reuimök, orfeum és más mulató helyek állanak a fűrűdöndégek rendelkezésére.

A város közigazgatása tökéletes, egy a közlekedés, mint a közüziság, közegészség és közoktatás tekintetében. Aránylag olcsón járhat az ember pompás fogatokon, de van omnibusz is, mely a számtalan kiránduló helyre közlekedik.

Karlsbadnak van 160 orvos, számtalan gyógytára, nagyszelöten felszerelt tölzölö-egylete, vízvezetke, mindenféle iskolája, lövdölö stb.

Karlsbadról, mint nemzetközi fűrűrdöl s egyébről máskor.

akarja kimondani ennek a törvénynek a kiemelését, de egyes törvényekkel csendesen megsemmisíteni a nemzetiségi törvény érvényességét. Miért? Mert a király nem akarja egyenesen kimondani a nemzetiségi törvény felfüggesztését, de egyes törvényeket, melyek ellenkezésbe jönnek a nemzetiségi törvényvel, meg fog erősíteni s így a valóságban lehetővé teszi ezt a törvényt, mindazonáltal nem fejezik ki határozottan, hogy a nemzetiségi törvény felfüggesztetik.

Itt van Berzeviczynek az iskolai törvényjavaslata. Ez egyenesen megsemmisíti az iskoláról szóló nemzetiségi törvény intézkedéseit. A nem magyar népiskolákat lehetetlenké teszi, bárhol s bármikor akarni fogja a miniszter. És a nemzetiségek eme legkardinálisabb jogát alapjában felforgató törvényjavaslatot a szabadelvű párt terjeszti elő!

A Kossuth-párt ki akarja terjeszteni az országgyűlésre vonatkozó választói jogot, de csak azok részére, akik magyarul írni s olvasni tudnak. Katonának beválni az is, aki nem tud magyarul írni s olvasni, ott elől nem kérdezősködnék, de amikor polgári jogról van szó, ott kell tudnia magyarul.

S vajjon az ilyen dolgokat kívánják-e a valódi magyarok, a magyar nemzetiség? Nem. De, habár a tiszta magyar gróf Széchenyi István állást foglalt az ilyenmű édeszakoskodással szemben s a legújabb időben a legigazságosabb magyar, Mocsóry Lajos is nyíltan ellene nyilatkozott, a magyar lelkiismeret szavát nyújtják a sovinszíták.

S nem csodálkoznék az ember, ha nem volna világos dolog, hogy ez az igazságlat nem írva veszedelmes kell, hogy legyen hazárlnak.

Am hiszen a statisztika arra tanít, hogy Szent István koránálja alatt kerek számban 19 millió ember él, kik közül statisztikailag 8 millió magyar, 11 millió pedig nem magyar. Hogy is képzelhető, hogy 8 millió magyar agyontiporhatna 11 millió nem magyart? Vagy nem okultunk elege az állam szekerének feldöntésen 1848—49-ben? Avagy nem olvasnak-e a magyar sovinszíták német lapokat, hogy a maguk német megrögzöttségükben az „El Magyarország! 10” ezt a pángerman jelszót adják közre: „agyontiporni Magyarországot!” Vajjon a pángermanizmussal szemben nem kellene-e egyetértőleg élnünk Magyarországon, nem pedig a nemzetiségek megölését akarni?

Elegendetek meg a magyarországbeli nemzetiségek között való vezerszereselt, amint ezt a böcs gróf Széchenyi tanácsolta, amíg idő van erre. Ne fogarszátok!

Az öreg vajda ezikéből pedig egyszerűen az tűnik ki, hogy Mudrony Pál és társai még mindig a 70-es éveknél tartanak. Ma is abban az állapotban látják a magyarságot, amelyben leledzett az alkotmányos élet kezdetén. Azt hiszik, hogy a hosszú rabságból megszabadult, de eleszigazott nemzet áll most is a porondon. Nem akarják észrevenni, hogy az utóbbi négy évtizedben a magyar nemzet nemcsak számban, de intellektuális erőben is annyira konszolidálódott, hogy ma már a vállaira nehezede terheket lerazni képes is, meg akarja is.

A mi jó szomszédaink nem juttatnak nekünk más szerepet, mint a *primus inter pares*, amivel azonban ma már nem elegendhetünk meg, mert ezzel önmagunk alatt vágnók a fát és nem lennénk melók arra, hogy ezt a hazát a második évezredben is bírjuk.

Es bár szeretettel öleljük keblünkre hazánk minden ajku polgárát, mégis bennük sohasem fogunk más látni, mint tót, németet, szerbet, vagy nem tudjuk, mely nyelven beszélő magyar embert.

Felsőmagyarország ipara.

Kassa, május 31.

Az önálló vánterületnek a közeljövőben várható megvalósításával együtt mindjában előtérbe lép az a kérdés, mi módon fogunk oly ipart teremteni, mely az önálló berendezkedés esetén nemcsak Magyarországnak szükségletét képes fedezni, de alkalmas arra is, hogy tultermelésével a keleti piacokon felvesse a versenyt a nyugateurópai államok fejlett iparával.

Az ipar gőzponjtja természetesen Felsőmagyarország lesz, mint ahol mindazon szükségletek, amelyek a gyárak üzeméhez nélkülözhetetlenek, könnyebben szerezhetők be. Első sorban oly gyárak fognak keletkezni, illetve a már meglévő erősdűni, melyek hazánk nyers-terményeit dolgozzák fel, amely nyers-termények ma külföldre vándorolnak s ott feldolgozva kerülnek vissza hozzánk s mi azokat drága pénzben fizetjük meg. A fa-, a bányászipar rövidesen lendületet fognak nyerni, ezenfelül azon iparok, melyek megőrzésük ezikké feldolgozásával foglalkoznak. Ennek következtében természetesen fejlődni fog a mezőgazdaság is, mert természetesen fogunk nagyobb mértékben oly termékeket is, melyek ipari feldolgozásra alkalmasak. A fejlődés első következménye lesz a kivándorlás csökkenése, esetleg teljes megszűlése.

Hogy azonban ezek az ipari vállalatok létesíthessenek és különösen, hogy fejlődhesse Felsőmagyarországon, arra nézve szükséges első sorban az összes illetékes tényezők egyeztetése jó közlekedés és állandó munkaerő nyújtása iránt, szükséges az igekezet az iránt, hogy minden előfeltétel meglegyen, mely az ipar megteremtésének, egy iparág alapos kifejlesztésének nélkülözhetetlen feltétele.

Minden kezdet bizonyos nehézségekkel jár. Így van ez a magyar iparral is, mely az első időben alaposan küzdeni fog a fejlett külföldi iparokkal. Hogy ez a küzdelem könnyebb legyen, első sorban oly gyárakat kell létesíteni, melyek hazai termékeket olcsó áron beszerelve dolgoznak fel, hogy az anyag olcsóságával ellensúlyozható legyen a külföldi gyárak óriási termelőképessége.

Sajnos, ma nagyrészen nincs így. Ma a Felsőmagyarországon lévő gyárak nem belöldi termékeket, hanem külföldről behozott nyers anyagokat dolgoznak fel s így nem is szorítkozhatnak egyébre, mint a belöldi szükségletek ellátására. Nem tesznek tehát egyebet, mint itt a belöldön, az óriási külföldi verseny mellett, egymásnak versenytársai lévén, lehetetlenül teszik a magyar ipar fejlődését, anélkül, hogy a nálunk termelt nyersanyagok hazai feldolgozását lehetővé tennék.

Így például jelenleg a Felvidéken a longyel határszelen több gyár van keletkezésben és illetve részben már működésben, melyek idegen termékeket dolgoznak fel. Újlag például a Felvidék igen sok helyén petroleuminóitókarnak felállítani.

Akárjak pedig ezt a petroleuminóitót a vasútállomás mellett, közvetlen a városok közelében, oly helyen, ahol közegészségügyi szempontból nemcsak a helyi hatóságok, de a város lakosai is joggal tiltakoznak az ipartelep létesítése ellen. A kereskedelmi miniszter közege rendszeren ipartelejesítési szempontból foglalt állást a telep létesítése mellett, bár az ő feloldása is téves, még az ipartelejesítési szempontjából is.

Joggal tiltakoznak a városok közönsége a petroleuminóitók felállítására ellen, mert eltekintve attól, hogy a szelek a gyár bűzét a telep közvetlen szomszédságában lévő községekbe viszik, a petroleuminóitók, amelyek óriási mennyiségű vizre van szükség, a felhasználásuk bűz vis visszacserezése által megtörtözi a forrás- és kúvekzeit s ezzel egyrészt egészségellené teszi a vizeket, másrészt lehetetlené teszi, hogy a környéken más iparvállalat létesíthessen, mert egyetlen gyár sem dolgozhat a petroleuminóitók által megtörtözött talajcs vízforrásokkal.

Hogy mennyire égszegtelen egy ilyen bűzös gyár, arra nézve elottunk tékszik a bizonyíték. Egy kassa czég ezelőtt 5 évvel engedélyt kért Kassa város tanácsától egy mütárgygyár felállítására. Oly gyára tehát, melyre Magyarországon tenyleg óriási szükség van s amelynek termékeire nagy összegeket fizetnek a külföldnek, mert az egyetlen magyar mütárgygyár, amely — sajnos — szinten idegen kezen van, nagyon csekély részét képes csak az országos szükségleteinek kielégíteni. Es Kassa város tanácsa, amelyre nem lehet rágóni, hogy elzárkózik az iparparóliától, közegészségügyi okokból nem adta meg az engedélyt a gyár felállítására. A következők igazolták, hogy a tanács helyesen eszlekedett. A czég a tervbe veti gyárat fölterítette szentistván közönségben, természetesen a vasutállomás közelében. Az eredmény az, hogy a lakosság elvándorol a községből. Állomasonköt mar vagy itte kapott azóta Szentistván. Egy sem tudja kiartani feléneki tovább.

A petroleuminóitók nem kevésbé bűzös, mint a mütárgygyár és így nem kevésbé egészségellené.

Joggal tiltakozik a városok közönsége petroleuminóitók létesítése ellen azért is, mert az túzveszélyes. De nincs igaz a kereskedelmi miniszter szakkozegének, aki iparparóliás szempontjából tartja megengedhetőknek a petroleuintelepek létesítést. Mert

petroleuminóitóra Magyarországon nincs szükség. A meglévő vállalatok termelőképessége négymillió méter-mázs, ezzel szemben Magyarország fogyasztása egy millió méter-mázs. Négyzer annyi termelhetnek tehát a már meglévő gyárak, mint amennyire egyáltalán szükség van. Kivételről a petroleuminóitók természetesen szó sem lehet. Hogy egy új petroleuminóitók nem fejleszti a magyar ipart, hanem még a meglévőeknek létét is megnehezíti, az csak természetes.

Tiltakozik tehát a petroleuminóitók ellen a közegészség, a közbiztonság, sőt tiltakozik ellene a magyar ipar érdeke is, melyet nemcsak a külföldi, de a belöldi aránytalan verseny is lehetetlené tehet.

Oly ipartelepeket kell felállítanunk, amelyek még nálunk ninesenek, mint például a textil ipar, amelyek eschországi termeléseit óriási mértékben fogyasztja Magyarországon, oly iparágakat, amelyek a magyar nyers-termelést dolgozzák fel, olyanokat, amelyek nem ártanak a meglévő vállalatoknak. Akkor fejlődni fog a magyar ipar. Így fejleszteni lehet, hogy a fogyasztás nélkülségével küzdő vállalatok életképességét új vállalatok létesítésével lehetetlené tesszük, nem lehet helyes iparfejlesztési politika.

—r6—

Még egy szó Francisci János megkegyelmeztetéséhez.

Írta: BRÁZ BÉLA.

„De mortuis aut bene aut nihil.“ Az igazság érdekében szükségesnek láttam történeti adatok világánál kimutatni, miképp nyert kegyelmet a halála itél néhai Francisci János; miután e lap hasábján leközölt magán-értesülések nem felének meg a pozitív tényeknek.

Az 1848. évi szabadság szele Gümör-Kishont-megyét is érintette s megteremtette a nemzeti pártot — s a nemzeti öröget. Nyugalomtól többé szó sem lehetett. Lázás sietséggel szervezte a megye a nemzetöröget s 1200 katonát szavazott meg, melyre a megyének oly égető szüksége volt, Daxner István (később Gümör-megye másoldispánja, utóbb pedig debreczeni törvényes elnök 1867-ig), Bodiczky Márk, Kellner Sámuel, Bakulinyi Mihály (utóbb szolgabíró) és Francisci János (utóbb líptói főispán) megyei lakosok s más megyebeliek, mint pánszláv agitátorok hazafiatlan tüzelmel s különösen proklamációjuk által a töt népet a magyarok ellen láztították. A proklamáció bevezető szavai: „Nekem is, becsületes szlávok, megkondult a szabadság harangja és ha minik most egyedül nem emelkedünk, ismét jönnének reánk az urak palczáikkal, korbácsaikkal és sarkantyúikkal és törnének és verné testeinket és szurnának az ájulásig. Gyakran halljátok nagy igéreteit a szabadságosok s könnyebbitésnek, de kérdés, nem vesztétek-e ti el mindezeket vagy három év alatt? De ha minden községi, megyei és országos ügyek a mi nyelvünkön fognak tárgyalantni, akkor stb. Nyelveketek undorítottá tetétek s bemoskolták az urak és bérletjétek s benne már egyebet nem bírdettek, minthogy botot vágnak rátok, mikor kell rohadta mennetek, mint kelljen a nagyságos urnak térdig fejet hajtani, nem hallottatok a tórtól egyebet, mint számár, huncfut, te porbaron, fekdjéd le stb.“ A megyei ügyezők éber figyelemmel kísérték a töt nemzetiségek mozgalmait, melyek a magyar nemzeti törvékek sikereinek, a márézusi események lélekemelő erejének s az április 11-iki szentesítésnek határai alatt debreczeni kezdetek.

Székely Éde, megyei ügyész, már a tavaszi közgyűlésen tesz jelentést a pánszláv igaztásokról s ennek alapján megalakult a rögtönítelő bíróság. Az ügy napról-napra újabb megiegetéseket hozott s az igaztás teljes erővel tört ki, Duxer István, Francisci János és Bakulinyi Mihály a főizgatók a megyei közgyűlés által kiküldött rögtönítelő bíróság élé állították, amely őket halára is itél, azonban Szentiványi Károly teljathatlan kormánybiztos a halálos ítélettel szemben a kegyelmet gyakorolta azon törvényes joga által, hogy az elítéltek politikai bílnapért a megyei törvényszék elé utasítja. Pelszobón 1848. év november hó 7-én összült bíróság így ítélik. Az eredeti jogközönyv következőkéül szói:

„2-ik vadlót Francisci János, az iratok közt J. II., J. K. es L. leveléből felterült az, hogy ő még iskolai éveiben a töt nemzet mellett egy hatalomnak megállapítását óhajtja, s szándékára társait már akkor is botrányosan lázító szavakkban szólította fel s minden a magyar társaságunk tagja lét, erre okta meg, hiit társainak azt ítélté, hogy ezt azért tette „a pokolba azért szállt le, mert az örökölt a maga valósigában akarta megismerni.“ Hogy ily után haladva, Z alati irat szerint Magyarországon iranya, telmaradása s a testvéri népek egysége ellen partoskodó töt tarsulatnak most is alapító tagja, Hogy

hogy apróság létére elküldték a koresmába spirituszért. A kis leánya el is ment, meg is vásárolta a spirituszt — de az uton abból mintegy 6 fillér árut megivott. Haza érkezve, az íveget szerencsésen átadta, majd pedig anyja nyakába borult és hilezelve mondogatta, hogy mennyire szereti édesanyját. Az enygelésnek azonban szomorú vége lett csakhamar, mert az alkohol hatása alatt a kis leány anyja karjai között eszméletlenül rángatózni kezdett. A megrémült szülők és rokonság szerencsére réj tót a baj okára és hányatót szereket adtak be, amire a kisleány magához tért ugyan, de életét csakis orvosi segítséggel lehetett megmenteni. — Ez szomorú jelenség, amely ellen társadalmi uton is tenni kellene. Az alkohol méreg, az nem való gyermek kezébe. És így meg kellene azt tiltani, hogy éretlen gyermekeket küldözgethessenek koresmába.

— **Záporosó és zivatár.** Folyó hó 2-án irtózatos záporosó és zivatár lepté meg Hadviglia község lakóit. A szegény nép alig pár napja tiltette el nagy remény-séggel a burgonyáját, az elvonult zivatár ezen, mondhatni egyetlen élelmi czikkét is elpusztította, sőt még az őszi vetések javarésztét is elsodorta. Ami kis burgonya még megmaradt, azt másnap virárodra a vadliszók túrták ki. Ilyenformán biztos éhínségnek néznek elébe Hadvigliának. A kár a községbeliek bevallása szerint 2000—3000 kor.

— **Éskütvő.** Ma, vasárnap délután tartja esküvőjét a turóczenzenti izraelita templomban Gross Dezso stbnyafülrői m. kir. állami állatorvos *Schwarz Rencével*, Schwab Vilmos m. kir. főmérnök kedves és művelt leányával.

— **Nyári mulatságok.** F. hó 1-én, esztörtökön tartották meg Rutkán a vasuti alizsi kör által rendezett nyári mulatságot, amelynek gyönyörűt idő kedvezett. Részt is vett ezen a jünálison egész Rutkai lakossága. A főmühelyi zenekar kitünő zenéje mellett vígan folyt a mulatság a szabadban és folytatódott a vasuti vendéglőben. *Klissényben* pedig a tűzoltó egyesület tartott mulatságot, amelyen Beniczky Kálmán alispán is részt vett.

— **Szinielőadás Kőrmőzbányán.** Tegnap este Kőrmőzbányán magyar szinielőadást tartott a jétékony négyesülete ezen programmal: I. Előképek: 1. A legjobb mosószér. Szereplők: Galantha Eta, d'Ouvenou Irma, Turcezer Eta, Turcezer Frida és Stefánszky Gizella kisasszonyok. 2. Valódi Franc-kavé. Szereplők: Berkeszi Mici kisasszony és * * * Apollo-gyertya. Szereplő: Pirooska kisasszony. 3. Jancsi és Juliska. Szereplők: Antos Eta, Berkeszi Mici, Franciscy Olga, Galantha Hilda, Gültekshal Margit, Kardos Zsuzsi, Klein Gizella, Kozakiewicz Ida, Marro Ella, Onezay Lenke, d'Ouvenou Irma, Reichhardt Etelka, Róza Lili, Schiefler Anti, Turcezer Frida és Zsizsmann Anna kisasszonyok. II. Jő éjszakát, Pantalon ur! Komikus opera 1 felvonásban. Írták: Lockroy és de Morvan. Szereplők: Riszner Edéné urnó, Teschler K ta, Schwartz Mariska kisasszonyok, Clement Adádr, Péternák János, Riszner Ede, Selizam Sandor, Wagner Kamil urak. Történik Velenczében az orvos házában.

Felolós szerkesztő BEREZ GYULA.

→ Védjegy: „Horgony”. ←

A Liniment. Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziázer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényénel, oszónál és meghűléseknél bedrúzóléseken használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárlásnál óvatossá legyünk és csak olyan íveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára ívegekben 50 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerüzlet az „Arany arószálnán”, Prágában.
Ellékelt-utazás 5 neu. Mindennapi sekküldés

Toperczer Sándor gyógyszerüzletében Turóczenzenti-mártonban, Schönich Viktor gyógyszerüzletében Znióváralján és Friedmann Mór gyógyszerüzletében Rutkán.

Schmidthauer-féle Igmándi

csemegekerekesekeésében. — Főszéküldés a forrástulajdonos Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. — Nagy íveg 50 fillér. kis íveg 30 fillér. — Az egyedüli természetes keserűvíz, mely kis ívegben is kapható.

Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferenczné.

Wix Miksa Turóczenzenti-márton

liszt-, fűszer-, csemege-, íveg-, porcellán- és Mauthner-féle magvak raktára.

Ablaküvegezések, tüköríveg és tükörök, fénykép- és képeretek nagy választékban.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneüemk mosására, a Schicht által újonnan feltalált mosókövönat.

„Asszonydícséret”

védjegy, a ruha beasztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a félére csökkent.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minkhogy tisztább, tehát fehérebb is varásolja a ruhát.
5. Úgy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiert az alant jegyzett czég kezesége vállal.
6. Rendkívül kiadóssága folytán olcsóbb, minden más mosásernél.

Nélkülözhetelenné válik minden házlásszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulos”
legjobb, legkiadóssabb sennélforva lenolcsóbb szappan. Minden káros akatrészekből mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyre egyikkéül legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb úyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hirneves Valódi szépeességi **lenvászón** és **damasztáru** minden nagyobb üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

Hazi ipar!

Tanítók figyelmébe!

Vizsgalapok
jutalom-könyvek

nagy választékban és olcsón kaphatók
Moskóczi Ferenczné
papirkereskedésében Turóczenzenti-márton.

UJ!

Cook & Johnson

amerikai szabadalm. tyukszem-gyűrűi.

A legjobb és legbiztosabb, kitünő hatású és azonnal fájdalomcsillapító. — Magyarország-Ausztria összes győgytárakban kapható. 1 drb borítékban 20 f., 6 drb dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.

Magyarország főraktára: Török József gyógyszerüzletára Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyar-Osztrák monarchia főrakt.: Zum Samariter győgyüzletára Gráz.

Kathreinor-féle Kreipp-malata fájóvónak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a mindennapi kávéval készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „Kathreinor” névvel és a ne vasároljunk soha elvált, amelyet gyárta márczolásnak

Minden házlásszony díszkezze aló tává.

Ther 14 154

Hashajtó, göröcsmegszüntető

Bujahódcsopek,
étvágyat keltő és az emésztést elősegítő háziázer.

Egy palack ára 1 korona.

Póstán kevesebb mint 2 palack (2 kor. 50 fill. utánvétel) nem lesz székküldve

BITTNER GYULA gyógyszerüzletára által
GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)

Egy túrózei nemes család tulajdonát képező értékes

olajfestmények

eladók. Megtekinthetők Moskóczi Ferenczné könyvkereskedésében Turóczenzenti-mártonban.

Magyar Nyomda Turóczenzenti-márton.